

CODI DE VERIFICACIÓ	²1M266L6E196F4X0015PF]» 1M26 6L6E 196F 4X00 15PF				
EXPEDIENT NÚM.	ALC/2025/182	DOCUMENT NÚM.	ALC19I00X9	DATA	18-11-2025
ÀREA	Alcaldia				
UNITAT	Gabinet Alcaldia				
ASSUMPTE	Moció de la Junta de Portaveus en relació a la Declaració Institucional del 20 de Novembre del 2025, 50 anys de compromís democràtic i de la defensa del dret a la memòria.				

PROPOSTA DE MOCIÓ

L'Alcaldia sotmet a la consideració de la Junta de Portaveus la següent moció:

Moció de la Junta de Portaveus en relació a la Declaració Institucional del 20 de Novembre del 2025, 50 anys de compromís democràtic i de la defensa del dret a la memòria.

Des de finals del passat segle XX l'acció de les entitats memorialistes va aconseguir posar en l'agenda política l'anomenada «memòria històrica». Sens dubte, la fita fonamental fou la Ley 52/2007 de Memoria Histórica per la qual es van reconèixer i ampliar drets i s'establien mesures en favor dels qui van sofrir persecució o violència durant la guerra civil i la dictadura. Aquesta llei havia anat precedida per la Llei del Parlament de Catalunya 31/2007 del Memorial Democràtic, així com de la Llei de Fosses (2009) i de Reparació de víctimes del franquisme (2017).

L'any 2022 el Ple de l'Ajuntament de Sabadell, recollint la feina desenvolupada anteriorment des de diversos serveis municipals, els museus i l'arxiu i moltes entitats memorialistes de la ciutat, va aprovar per unanimitat el Pla de Memòria Democràtica de Sabadell (2022-2026) que desenvolupava tres eixos d'actuació:

1. La garantia del dret ciutadà a la memòria.
2. Educar i divulgar la història per construir una memòria ciutadana
3. Feminització de la memòria pública.

En el marc d'aquests tres eixos, s'han impulsat accions com la senyalització de 13 Espais de Memòria; la instal·lació de 63 stolpersteine, i una Pedra de Memòria en record de les víctimes sabadellenques del nazisme i el franquisme respectivament; un programa d'activitats anual estable; la creació d'una Taula del professorat de Memòria democràtica i activitats pedagògiques orientades als joves, i la promoció de la recerca. Tot això amb una mirada diversa que recupera la memòria de les dones i de diferents col·lectius de la ciutat, com per exemple la memòria del Poble Gitano de Sabadell.

El 20 de novembre es compleixen 50 anys de la mort del dictador Francisco Franco, i no volem celebrar, si no recordar. Recordar que aquell 20 de novembre quedava molt camí per recórrer, per davant una democràcia que necessitava ser conquerida dia a dia, des dels carrers, les fàbriques, les universitats, les institucions o els mitjans de comunicació.

Cal recordar la tragèdia de la Guerra Civil i la dictadura posterior, la fractura del país, els afusellaments, les cunetes encara avui amb cossos per desenterrar, l'exili forçós de tants homes i dones (alguns dels quals van acabar en els camps de concentració nazis), la

repressió franquista, la censura i la desigualtat. I no podem oblidar la manca de llibertat d'expressió, d'associació o de premsa, els drets laborals inexistents, el masclisme institucional, la repressió al col·lectiu LGBTI, la imposició d'una sola cultura i d'una sola llengua, el silenci imposat i la resistència democràtica i antifeixista clandestina.

El dret a la memòria implica el reconeixement de les víctimes i la protecció de les persones que van patir, directa o indirectament, les conseqüències de la dictadura, com els familiars de les víctimes, molts dels quals han lluitat durant dècades per recuperar els cossos dels desapareguts i exigir la reparació, la restitució de la dignitat.

Avui commemorem el final de la dictadura, quan vam recuperar drets i llibertats que avui semblen evidents però que van costar la lluita de tantes dones i homes. Commemorem que vam obtenir un sistema de representació política, la possibilitat de decidir en llibertat, hem anat guanyant drets laborals, consolidant l'estat del benestar i el reconeixement de la diversitat cultural i lingüística. No obstant això, la democràcia no és un ésser inert, sinó un procés que està en permanent construcció i s'ha de defensar de manera permanent.

Avui encara les institucions de l'Estat, a través de les seves polítiques públiques mantenen la responsabilitat de promoure una memòria plural, àmplia i completa del que va significar el franquisme per a la societat espanyola. Els governs tenen el deure de promoure aquesta memòria històrica de manera coherent amb un programa de polítiques públiques de memòria, amb finançament suficient que garanteixi la transmissió a les noves generacions, vetllar per la no repetició i treballant per a la construcció d'una societat més justa, més democràtica i més honesta amb el seu passat.

El compromís democràtic amb la memòria és un altre pilar d'aquest debat. La democràcia es sustenta en el dret a la veritat, la justícia i la reparació, i la memòria és la base per a la construcció d'una societat democràtica sana. Cal que des de les institucions es promogui el coneixement del franquisme per tal de no ocultar la seva existència, sinó reconèixer les seves arrels, les injustícies comeses i, sobretot, per tal de condemnar-lo sense pal·liatius. Només des del reconeixement i la condemna es pot evitar la repetició.

Però el compromís democràtic amb la memòria no només recau sobre els governs o les institucions. La ciutadania tenim un paper fonamental en la preservació d'aquesta memòria. La democràcia no és un bé adquirit que es manté pel simple fet d'existir; és un bé que es construeix cada dia, en les nostres accions, en el nostre compromís amb els drets humans i en la nostra responsabilitat per transmetre els valors de llibertat i igualtat a les generacions futures.

Aquest aniversari ha de ser també una advertència perquè l'autoritarisme ja no es vesteix sempre d'uniforme o excava trinxeres; avança disfressat de nostàlgia, d'odi i de mentida. Vesteix el racisme, la xenofòbia i el masclisme de normalitat i erosiona els fonaments de la democràcia. Ho fa amb discursos que banalitzen la violència política, que neguen la memòria democràtica i que volen convertir la política en espectacle, confrontació o desafecció.

Actualment, a nivell global, assistim a un context de regressió democràtica que s'expressa en l'ascens preocupant de l'extrema dreta. La vulneració de drets fonamentals i l'increment dels discursos i atacs d'odi, comencen a ésser una nova constant. Aquest clima s'alimenta de la desinformació, de la instrumentalització del malestar social i d'una creixent desconfiança envers les institucions. Una situació sociopolítica i econòmica que ens remet, malauradament, a la revitalització del feixisme arreu.

CODI DE VERIFICACIÓ	²1M266L6E196F4X0015PF]» 1M26 6L6E 196F 4X00 15PF				
EXPEDIENT NÚM.	ALC/2025/182	DOCUMENT NÚM.	ALC19I00X9	DATA	18-11-2025
ÀREA	Alcaldia				
UNITAT	Gabinet Alcaldia				
ASSUMPTE	Moció de la Junta de Portaveus en relació a la Declaració Institucional del 20 de Novembre del 2025, 50 anys de compromís democràtic i de la defensa del dret a la memòria.				

La Taula d'Entitats de Memòria Democràtica de Sabadell reivindicuem:

- 1. La importància de la memòria com a dret civil:** La memòria democràtica no és un simple deure moral, sinó un dret fonamental de ciutadania. Quan parlem de memòria com a dret, ens referim a la necessitat de garantir a totes les persones el dret a la veritat. És un dret civil que ens permet conèixer i entendre els esdeveniments que han marcat la nostra història, així com les injustícies que van patir les víctimes. L'Estat i les administracions públiques tenen la responsabilitat de proporcionar aquest coneixement i d'incloure'l en l'educació, les polítiques públiques i els espais de memòria.
- 2. Un compromís ferm amb les polítiques públiques de memòria:** Perquè la memòria històrica sigui realment efectiva i formi part de la vida quotidiana de la societat, cal una estratègia clara per part de les institucions públiques. Aquesta estratègia ha de ser global, inclusiva i no complaent, amb finançament adequat per garantir la conservació i difusió de la memòria. Cal executar de forma efectiva la reparació a les víctimes i posar fi a la impunitat del franquisme i qui el van promoure i protegir, així com a qui encara avui l'exalta i/o el banalitza. Cal que les polítiques públiques de memòria garanteixin unes institucions democràtiques lliures de símbols i discursos feixistes.
- 3. Un reconeixement de la tasca de les entitats de memòria:** Les entitats de memòria històrica juguen un paper fonamental en la construcció democràtica. Aquestes organitzacions no només fan un treball de recuperació de la memòria de les víctimes, sinó que, a través de la seva tasca, generen consciència crítica sobre el present i el futur.
- 4. Alertar de les amenaces a la democràcia:** En un context on la democràcia que està amenaçada per l'augment de les desigualtats socials i l'expansió de discursos d'odi, el negacionisme històric i el revisionisme poden arribar a posar en perill els avanços aconseguits en les últimes dècades. Aquestes amenaces no només són un retrocés en els drets humans i la llibertat d'expressió, sinó que també alimenten actituds autoritàries i intolerants que erosionen els fonaments de la democràcia.
- 5. Desplegament de la llei de memòria democràtica:** Un dels grans reptes per consolidar la memòria democràtica a Espanya és garantir el ple desenvolupament de les lleis que la regulen, com la Ley 2022/20 de Memòria Democràtica a nivell estatal i pressionar per l'aprovació definitiva de la Llei de

Memòria Democràtica de Catalunya. Aquests marcs legals, que reconeixen els drets de les víctimes del franquisme i promouen polítiques de reparació, no poden quedar incomplets ni ser objecte de dilacions.

Des de la Taula de Memòria Democràtica de Sabadell, en aquesta commemoració, continuem reivindicant el dret a la veritat, la justícia, la reparació i la garantia de no repetició, així com la reclamació necessària d'un compromís ferm de l'Estat i les institucions amb la construcció d'una estratègia ferma i estructural de polítiques públiques per la preservació i la transmissió de la memòria democràtica que eviti qualsevol involució cap a una societat democràtica i respectuosa amb els drets humans.

Per això, avui més que mai cal recordar i defensar la llibertat, la igualtat, la justícia, la pluralitat i la memòria com a conquestes irrevocables.

Per aquests motius proposo a la Junta de Portaveus el següent

ACORD

Primer: Donar suport al manifest de la Taula d'Entitats de Memòria Democràtica de Sabadell " 20N, 50 anys de compromís democràtic i de la defensa del dret a la memòria", en motiu del 50è aniversari de la mort de Franco que va marcar l'inici del fi de la dictadura i va ésser el preàmbul de la transició cap a la democràcia.

Segon: Commemorar el 20 de novembre amb un acte institucional per manifestar la voluntat de continuar treballant per la preservació de la memòria democràtica, el reconeixement de les víctimes del feixisme i la consolidació dels valors de llibertat, justícia i convivència.

Tercer: Reafirmar el nostre compromís amb la reparació de les víctimes, dels drets humans i amb la necessitat de garantir que els fets que van marcar la lluita per la democràcia mai no caiguin en l'oblit. I Continuar així mateix, amb la promoció d'accions i iniciatives que afavoreixin la divulgació, el respecte de la memòria històrica a la nostra ciutat, mitjançant el Pla de Memòria Democràtica de Sabadell (2022-2026).

No obstant això, la Junta de Portaveus acordarà allò que sigui més adient per als interessos municipals.

Sabadell, a la data de la signatura electrònica.